

SIMON VAN HASSELSCHOOL, GRONINGEN: EEN OVERZICHTELIJKE SCHOOL MET VEEL KIJKLIJNEN

Al in 1987 speelde het idee om iets te doen aan het gebouw van de Simon van Hasselschool in Groningen. Het heeft al met al echter tot september 2017 geduurd voor de ‘vernieuwbouw’ aan de Travertijnstraat in gebruik kon worden genomen. Een bestaand schoolgebouw werd gerenoveerd en uitgebreid met een tweede bouwlaag.

Financieringsproblemen, verzelfstandiging van het Groningse onderwijs, invoering van 'passend onderwijs', wijzigende regels voor aardbevingsbestendig bouwen... Oorzaken te over die ertoe hebben geleid dat de bouwplannen voor de Simon van Hasseltschool keer op keer werden uitgesteld en aangepast. Van de verbouwplannen uit 1987 kwam men via nieuwbouwplannen uiteindelijk uit op *vernieuwbouw*, met een bestaand gebouw als uitgangspunt.

Optimale school

De Simon van Hasseltschool is een openbare vmbo-schakelschool voor kinderen die vanwege leerachterstanden of lichte gedragsproblematiek extra ondersteuning nodig hebben. Jan Kuik, vestigingsleider van de school, was vanaf de uitvoeringsfase betrokken bij de bouw. 'Het moest een overzichtelijke school worden met veel kijklijnen.' De bouwbegeleiding is vanuit koepelorganisatie Openbaar Onderwijs Groningen vormgegeven, evenals de budgetbewaking. Met een plan van eisen, tekeningen en een grove materialisering van architect BGD werd de aanbesteding ingestoken die door Hesco Bouw werd gewonnen. Werkvoorbereider Lars Roossien: 'We hebben een aanbieding gedaan op basis van een concept bestektekening en een prijzenboek. De planning was leidend, want de school moest in het schoolseizoen 2017-2018, na de zomer, in de nieuwe school kunnen starten.' Ten gevolge van de aardbevingsproblematiek is het plan onder andere door detailengineering van het staal aangepast. Er moest bovendien nog her en der bezuinigd worden alvorens de bouw van start ging. Er volgde een intensieve voorbereiding van zes weken, waarbij de betrokken partijen hebben gekeken hoe de bouw binnen het budget en zonder de kwaliteit kwijt te raken kon worden gerealiseerd. Kuik: 'Dat is een heel mooi proces geweest. Met als gevolg dat er weinig meerwerk is ontstaan.'

Als schoolleider wilde Kuik vooral een school die 'zo optimaal mogelijk is voor onze leerlingen'. En hij wilde een school die op tijd klaar was, zodat de leerlingen er na de zomer fris konden beginnen. Als er een bezuiniging werd voorgesteld, mocht dat volgens Kuik niet ten koste gaan van de organisatie van het onderwijs. Toen op een gegeven moment bij een wijzigingen in de elektraplannen de leestijdensignalering verdween, greep hij in: 'We willen op dit moment nog geen school zonder bel!'

Sterk staal

Dak en wanden van de bestaande school moesten zoveel mogelijk intact blijven. Theo van Wageningen, constructeur bij Ingenieursbureau Dijkhuis: 'Nieuwe vloeren konden we niet laten afsteunen op de onderliggende constructie. We hebben heel grote kanaalplaten gebruikt, die in één keer over de bestaande lokalen heen gelegd konden worden.' De vloerplaten rusten op de stalen portalen die aan de binnen- en buitenkant op nieuwe fundaties zijn toegevoegd. Van Wageningen: 'We hebben de staalconstructie dusdanig flexibel (ductiel) gemaakt dat bij aardbevingen de krachten niet te groot worden. Je moet het zodanig detailleren dat de juiste hoeveelheid staal op de juiste plek zit.' Om die ductiliteit erin te krijgen, waren onder meer andere diktes staal nodig dan in de oorspronkelijke plannen voorzien was. 'Die dateerden uit 2013, en na die tijd zijn er drie versies van de aardbevingsrichtlijn NPR 9998 uitgebracht. Nog steeds veranderen de richtlijnen vanwege voortschrijdend inzicht, dus je blijft aan het aanpassen', legt Van Wageningen uit.

‘Een school die zo optimaal mogelijk is voor onze leerlingen’

- Jan Kuik

‘Sámenwerken Sin plaats van samen te wérken’

- Lars Roossien

Nieuw hart voor het gebouw

De kern van de school is gesloopt; dit was een vrij hokkerig geheel, wat niet strookte met de wens van een transparante school met goede zichtlijnen. Van Wageningen: ‘In dit gebied hebben we constructie toegevoegd.’ Hier is een vide gemaakt die verbinding legt tussen de theorielokalen boven en de praktijklokalen beneden. Vier grote, naar het noorden gerichte lichtkappen zorgen voor een rustige, indirecte lichtinval. Roossien: ‘Vanwege het krachtenspel dat vrijkomt bij een aardbeving is de constructie van de lichtkappen uiteindelijk uitgevoerd in staal, in plaats van aluminium. Het zijn nu constructieve elementen.’

Aansluiten op bestaand gebouw

Bij de uitbreiding is in de afwerking buiten en binnen rekening gehouden met het geelbruine metselwerk van het bestaande deel. Roossien: ‘Het nieuwe deel heeft een schil van houtskeletbouw die bekleed is met verticaal geprofileerde beplating. De architect heeft een afwisseling in ritme gecreëerd met de naden die soms ver uit elkaar, soms dicht bij elkaar liggen.’ In de gevels zijn acht wit omkaderde ‘kijkvensters’ geplaatst van vier bij zes meter, uitgevoerd in composiet.

Sámenwerken in plaats van samen te wérken

Kuik is goed te spreken over de samenwerking met de bouwpartijen. ‘We konden wel merken dat onderaannemers ertegenaan liepen dat door de aantrekkelijke markt leveranciers soms niet op tijd konden leveren, waardoor die onderaannemers hun afspraken niet na konden komen.’ Zo had bijvoorbeeld het dikkere staal een langere levertijd dan was voorzien. Roossien: ‘Tijdens het bouwproces ondervonden we diverse tegenslagen waardoor de opleverdatum snel naderde. Door veel overleg, goede samenwerking en verstandhouding met elkaar gingen we ervoor en dan komt het vertrouwen in de planning snel terug. In de ideale situatie zouden wij een maand voordat de school open zou gaan, het werk klaar hebben gehad. Dat kon nu niet; toen de school aan het inhuizen was, waren wij nog bezig. We konden het met de opdrachtgever regelen dat zij het inhuizen iets naar achteren schoven. Wij hebben daarbij geholpen, je bent toch op elkaar aangewezen.’ De aannemer heeft in vakanties en in weekenden doorgewerkt om het project op tijd klaar te krijgen. Roossien: ‘Het was een *must* dat na de zomervakantie ingehuist kon worden en de kinderen veilig naar school konden. Daar hebben we in goed overleg met de opdrachtgever voor gezorgd.’ Op 5 september kon de school in gebruik worden genomen. De officiële opening volgt later dit jaar.

📍 **‘De juiste hoeveelheid staal op de juiste plek’**

- Theo van Wageningen

Kunst aan de muur

In het oude schoolgebouw bevond zich een heel mooie muurschildering van Jan van der Zee, die helaas niet kon worden meeverhuisd. Kuik: ‘We hebben allerlei ideeën de revue laten passeren om de schildering terug te laten komen in de nieuwe school. We hebben zelfs de dochter van de schilder - 92 jaar - op onze school uitgenodigd en haar gevraagd of we er iets mee mochten doen. Ze vond dat fantastisch!’ Tot de officiële opening blijft het nog een verrassing op welke manier het schilderij precies terugkeert in het nieuwe schoolgebouw. Wel is bekend dat Hesco Bouw er achter de schermen mee bezig is geweest om hier iets moois voor te regelen...

📍 SIMON VAN HASSELSCHOOL, GRONINGEN

Opdrachtgever : Gemeente Groningen

BOUWTEAMLEDEN

Architect : BDG Architecten, Zwolle
Adviseur brandveiligheid : Munnik Brandadvies, Kolham
Constructeur : Ingenieursbureau Dijkhuis, Groningen
Aannemer : Hesco Bouw, Stadskanaal

ONDERAANNEMERS EN LEVERANCIERS

Grondwerk en riolering : Pikkert, Groningen
Dakbedekking : Verbidak, Winschoten
Staalconstructie, stalen trappen en balustraden : Level Trappen & Constructies, Hoo-geveen
Deuren incl. H&S werk : BPZ, Tynaarlo
MS-wanden / systeemplafonds : De Graaf Afbouw, Eelde
Ruwbouw en tegelwerk : Meijer Bouwcenter, Foxhol